

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Cajetani sententia rejicitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

sufficere ad salutem sine baptismo: Ergo cum fideles omnes, & eorum filii, sint semen Abraham, qui est pater omnium credentium, non potest absque injuria divinæ promissionis ei factæ, asseri quod infantibus fidelium necessarius sit baptismus ad salutem.

Respondeo promissionem illam à Deo factam Abraham, posse dupliciter explicari, vel secundum sensum literalem, vel secundum spirituales & mysticum: si secundum literalem explicetur, nihil facit ad propositum, quia Deus non promittit Abraham secundum litteram, & semini ejus, gratiam peccatorum remissionem, & vitam æternam, sed peculiarem protectionem, gubernationem, & terrenam felicitatem: si verò explicetur illa promissio secundum sensum mysticum, tunc quidè poterit intelligi de gràtia & vita æterna, at non per carnalem generationem ex parentibus (ut exultimavit Calvinus) sed per spirituales regenerationem in Christo, quæ fit in baptismo, ut colligitur ex doctrina Apostoli ad Roman. 4. nec non ad Galatas 3. & 4. asserentis eos esse filios Abraham secundum promissionem, non qui filii carnis, sed qui sunt filii fidei, id est fideles, sicut Abraham: parvuli autem non incipiunt esse fideles, nisi cum baptizantur. Certè, si omnes filii fidelium nascantur sancti, ex vi illius promissionis, vel omnes remanent fideles, vel aliqui postea deficiunt? Si aliqui deficiant: Ergo malè docet Calvinus, fidem aut sanctitatem semel habitam amitti non posse. Si verò omnes remanent fideles & sancti: Ergo neque Judæi poterunt deficere à fide, cum sint omnes posterii Abraham, neque Ecclesia Romana, quam tamen Calvinus ait defecisse: neque filii Calvinistarum possunt deficere à fide Calvinistica, quod tamen est contra experientiam.

Obijciunt secundo hæretici: Apostolus 1. ad Corinth. 7. filios fidelium vocat sanctos: Ergo illi non indigent baptismo ad sanctificationem.

Respondeo Paulum ibi loqui de filiis natis ex uno conjugio fidei, & altero infidelis, qui aliquando sanctificantur, baptizati & conversi curâ & operâ parentis fidelis, sicut etiam conjux infidelis, non raro à fidei convertitur: eoque sensu dicitur ibi sanctificari vir infidelis, per mulierem fidelem. Neque enim existimandum est, virum infidelem, manentem infidelem, sanctificari per uxorem fidelem, cum idem Apostolus ad Hebræos 11. absolute pronuntiet, sine fide impossibile est placere Deo, & Marci ultimo Christus dixerit, Qui non crediderit, condemnabitur. Hujus ergo tantiboni spe hortatur ibi Apostolus conjuges fideles, ad habitandum cum conjugibus infidelibus, pacifice cohabitare volentibus: Sanctificatus est enim (inquit) vir infidelis per mulierem fidelem, & sanctificata est mulier infidelis per virum fidelem: aliqui filii vestri immundi essent, nunc autem sancti sunt: vel de facto, quia jam studio & curâ conjugis fidelis baptizati sunt; vel in spe non permanenti in immunditia & infidelitate, sed aliquando emergendi ex illa, ope parentis fidelis, ut interpretantur Tertullianus, Hieronymus, Augustinus & alii, quicquid de causa filios parentum fidelium, ante susceptum baptismum, vocant Candidatos fidei & sanctitatis, id est destinatos ad illam parentibus fidelibus.

§. III.

Cajetani sententia rejicitur.

Deo secundo, temerarium & errori proximum est, asserere quod deficiente opportunitate baptizandi parvulos, ad eorum salutem sufficit votum baptismi à parentibus aut ab aliis conceptum, cum aliquo signo exteriori, vel cum aliqua benedictione prolis, seu oblatione ipsius ad Deum, cum invocatione sanctissimæ Trinitatis. Est contra Cajetanum supra citatum, cujus opinio è commentariis ejus in D. Thomam, jussu Pii V. expuncta fuit, licet adhuc in quibusdam exemplaribus vetustioribus, aut Romæ non cussis, reperitur.

Probatur primò ex D. Ambrosio lib. 2. de Abraham cap. ultimo, ubi explicans illa verba Joan. 3. Nisi quis renatus fuerit, &c. Vtique (inquit) nullum excipit, non infantem, non aliquam præventum necessitate. Et ex Augustino lib. 1. de peccatorum meritis cap. 18. sic dicente: Quis Christianorum ferat, cum dicitur ad æternam salutem posse quemquam pervenire, si non renascatur in Christo, quod per baptismum fieri voluit? Unde idem S. Doctor ibidem capite 27. de parvulis ait: Quoniam de ovibus eius esse non incipiunt parvuli, nisi per baptismum, profecto si hoc non accipiunt, peribunt.

Dices, SS. Patres loqui de baptismo suscepto vel in re vel in voto proprio, in iis qui ipsum habere possunt, quales sunt adulti, vel in voto parentum, in his qui proprium habere nequeunt.

Sed hanc expositionem, si potius evasionem, destruit alia D. Augustini doctrina in Epistola 57 & 105 nec non libro 1. de peccat. meritis cap. 21. docet enim ibi referendum esse ad occulta Dei iudicia, tamen si iustissima, quod parvulorum alius ad baptismum perveniat, & salvetur: alius verò non perveniat & damnetur, tamen si salutem ejus summopere exoptent, & quantum in ipsis est procurent parentes. Similiter S. Prosper carmine de ingratis cap. 30. ait: Multos sanctis genitoribus ortos, nullo salvari studio potuisse suorum. Ex quo manifestè deducitur, votum parentum pro baptismo suorum parvulorum, non sufficere eis ad salutem. Quare Divus Thomas quodlib. 6. art. 4. asserit nusquam apud Augustinum & SS. Patres reperiri, quod Baptismi vicem suppleat, nisi baptismus sanguinis, aut flaminis.

Probatur secundo conclusio: Vel illa caremonia consignationis crucis, cum protestatione fidei, sufficere potest ad salutem omnibus omnino parvulis qui baptizari non possunt, vel aliquibus tantum ex illis? Non aliquibus tantum, nulla enim est assignabilis ratio discriminis. Neque omnibus, alias enim perinde erit ac ponere, quantum ad effectum gratiæ peccati originalis remissionis, præter baptismum, aliud Sacramenti genus: Ergo &c.

Confirmatur: Cum lex generalis sit de baptismo, Nisi quis renatus fuerit, &c. non potest asseri, votum baptismi, cum aliquo signo exteriori, vel cum aliqua benedictione prolis, sufficere ad parvulorum salutem, quando non adest oportunitas eos baptizandi, nisi dicatur, esse privilegium, seu exemptionem à tali jure, seu lege generalis à Christo condita, & verbis relatis declarata: At hoc dici nequit: Ergo nec illud. Major patet, Minor probatur. Quando constat de ipsa lege

lege, nisi constet etiam de privilegio derogante legi, nullum censetur huiusmodi privilegium: Ergo cum non constet nobis de privilegio illo Cajetani, derogante legi generali Baptismi, quia neque ex Scriptura, neque ex Traditione colligitur, nullum plane & fictitium censeri debet. Unde contra hunc Authorem merito adduci potest illud Augustini de natura & gratia cap. 8. contra Pelagium, de parvulo nato, ac mortuo in loco in quo non potuit baptizari: *Absolvat eum Pelagius, & aperiat ei contra sententiam Domini regnum celorum, sed non absolvit eum Apostolus dicens, Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors.*

16 Probatum tertio: Eadem omnino ratione, quâ asserit Cajetanus, defectum Baptismi suppleri posse in necessitate quoad infantes ex parentibus Catholicis natos, per fidem parentum ipsis applicatam, mediante signo crucis, cum invocatione Trinitatis; eadem, inquam, ratione poterit dici, Deum per seipsum supplere etiam defectum talis ceremoniæ in infantibus prope innumeris qui moriuntur quotidie apud Turcas & infideles, ne scilicet omni præsidio salutis destituti, miserè pereant, ut loquitur Cajetanus, & sic omnes infantes, quibus non potest applicari baptismus, salvabuntur, quod sine ingenti temeritate affirmari nequit; nam ut ait Prosper. lib. de vocatione Gentium cap. 8. *Non est fas credere, eos parvulos, qui regenerationis non sunt adepti Sacramentum, ad illum pertinere beatorum consortium, cum Dominus dixerit Ioan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei.* Similia docet Augustinus variis in locis, nam lib. 3. de peccat. meritis cap. 23. sic ait: *Nulla ex arbitrio nostro salus eterna, præter baptismum Christi, promittatur infantibus, quam non promittit Scriptura Divina, humanis omnibus rationibus preferenda.* Et lib. 3. de origine animæ cap. 3. *Noli credere (inquit) noli dicere, noli docere, infantes, antequam baptizentur, pervenire posse ad originalium peccatorum indulgentiam, si vis esse Catholicus.* Item Fulgentius de fide ad Petrum cap. 26. alias 27. *Firmissime tene, non solum homines ratione utentes, verum etiam parvulos, qui sive in utero matrum vivere incipiunt, & ibi moriuntur; sive iam de matribus nati, sine Sacramento baptismi, quod datur in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sanctis de hoc saculo transeunt, sempiterno igne puniendos.* Quare licet fateri necesse sit, parvulos extra baptismum & martyrium, ex speciali Dei privilegio & dispensatione salvari posse, quia virtus divina nullis legibus est alligata; & sicut parvulum salvat per baptismum, ita sine baptismo eum potest salvare de nullo tamen, citra revelationem specialem, potest sine temeritate asseri, ita fuisse salutem consecutum: illa enim assertio est temeraria, quæ à generali Dei lege, qualis est lex de baptismo, exceptionem facit, quam Ecclesia Catholica, & Sancti eius Doctores non fecerunt.

17 Hinc colliges contra Gersonem suprà citatum, non debere parentes orare Deum, ut infantes nondum natos, si in utero matris sint morituri, salvos faciat, sed potius, ut quia sine baptismo non est salus, dignetur eos in vita servare, donec in lucem editi, aquâ salutis abluantur: quomodo S. Augustinus serm. 37 de diversis refert orasse mulierem quandam pro parvulo ante baptismum defuncto, non ut salvaretur sine baptismo, sed

ut ad momentum revivisceret, quo baptizaretur, quod & factum fuit.

§. IV.

Solvuntur argumenta Cajetani.

O Bjcit in primis Cajetanus: Non obstat præcepto circumcisionis in lege antiqua, dum necessitas urgebat, ante octavam diem nati-
vitatibus pueri, sufficiebat illi ad salutem fidei præ-
rentum, applicata, per aliquod signum sensibile.
Ergo similiter, imò à fortiori, modo in lege
novæ, non obstante præcepto baptismi, sufficit
parvulo qui non potest baptizari, applicatio
idem fidei, cum signo & invocatione sanctissimæ
Trinitatis. Antecedens est certum, & communiter
docetur à Theologis. Consequentia vero probatur.
Tum quia fides non fuit majoris virtutis in
efficiaciæ apud veteres, quàm apud nos. Tum
etiam, quia si in lege veteri ante octavam diem
sufficiebat ad salutem parvuli remedium legis
naturæ, non verò in lege Evangelica, quia
parvulo non potest applicari baptismus, sequitur
parvulos in nova lege esse deteriores conditione
quàm in lege scripta, & in lege naturæ; ac per
Evangelium viam salutis esse arctatam, & difficiliorem redditam.

Responleo concessio Antecedente, negatio
consequentiam, & paritatem: Ratio discriminis
est, quia cum in lege Moylis prohibuisset Deus
puerum circumcidi ante octavam diem, condi-
quens erat, ut aliud remedium periclitanti
ante octavam diem relinqueret applicandum,
scilicet Sacramentum legis naturæ: nunc vero
quia sic baptismum instituit, ut non prohiberet
ipsum applicari pueris statim ac in lucem editur,
non est mirum, si nullum aliud remedium
pro ipsis reliquerit. Ad primam probationem
contrarium dico, quod licet fides in ratione
non esset majoris virtutis apud veteres, quàm
apud nos, imò majoris efficiaciæ sit fides nostra
potest explicita circa mysteria Incarnationis
Trinitatis, quàm illa, quæ erat tantum implicita
in lege veteri, quoad ista mysteria: in ratione
men Sacramenti, fides antiquorum signum sensibile
expressa, habebat aliquid supra fidem nostram,
nempe quod valeret ad salutem parvulorum
per modum Sacramenti ipsi applicata, quodiammodo
habet modo.

Ad secundam probationem nego sequentiam:
multi enim erant tam in lege naturæ quàm in
lege Mosaica, quibus parentes applicare non poterant
remedium aliquod contra peccatum originis
legis, & quamvis facilius esset applicatio remedia
legis naturæ, quàm legis gratiæ, quia illud non
erat ita determinatum, ex eo tamen non sequitur
parvulos in lege Evangelica esse deteriores condi-
tionis, quàm in lege naturæ, vel in lege Mosaica,
tum quia nunc plures salvantur in lege Evangelica,
toto orbe diffusa, quàm tunc in lege naturæ
toto; tum etiam quia baptismus uberioram gratiam
præstat, & citius ad gloriam perducit.

Addo quod aqua quæ est materia baptismi
valde communis, & facilius est abluere, & quæ
dam verba proferre, quàm signo sensibili abluere
gere actum fidei supernaturalis, qui requiritur
ad remedium legis naturæ; unde tunc non poterat
à tam multis subveniri parvulis, sicut nunc
quia tunc non nisi à fidelibus Sacramentum pro
parvulis institutum adhiberi poterat, nunc vero
etiam